

Helsinki 16. toukokuuta 2014

Sosiaali- ja terveysministeriö

Merituuli Mähkä

SUOMEN FARMASIALIITON KANNANOTTO LÄÄKELAIN 57 §:N MUUTTAMISESTA JA HINTANEUVONTAA KOSKEVASTA VELVOITTEESTA (STM095:00/2012)

Farmasialiitto katsoo, että esitys lääkelain 57 §:n hintaneuvontaa koskevaksi velvoitteeksi koskien tietoa toimitushetkellä tosiasiallisesti halvimmasta lääkevalmisteesta **on kohtuuton**. Lisäksi liitto katsoo, että em. esityksen perustelut ovat vajavaiset, sillä niistä **puuttuu kattava taloudellisten vaikutusten arviointi**.

Farmasialiitto pitää esitystä kohtuuttomana, sillä se lisää oleellisesti apteekkien farmaseuttisen henkilökunnan työtä lisäämättä kuitenkaan oleellisesti asiakkaan saamaa hintahyötyä, lääkitysturvallisuutta tai ohjausta lääkkeen oikeaan ja turvalliseen käyttöön. Esityksen sanamuoto on liian velvoittava ja apteekin asiakkaan saaman palvelun kannalta erittäin pulmallinen.

Lääkevalmisteiden kattavan viitehintajärjestelmän ja rinnakkaistuonnin vuoksi vaihtokelpoisten lääkkeiden varastoyksiköiden määrä on valtava. Lisäksi hintojen tiuhan muuttumisen ja lääkkeiden saatavuusongelmien vuoksi apteekeilla ei ole taloudellisia ja toiminnallisia mahdollisuuksia pitää aina toimitushetkellä halvinta valmistetta varastossa. Liitto katsoo myös, että viitehintajärjestelmän hintaputkessa olevien lääkevalmisteiden hintaerot ovat useimmiten marginaalisia, jolloin kuluttajan kokema hintahyöty ei usein edes vaikuta hänen ostopäätökseensä.

Esimerkki: Asiakas tulee ostamaan antibioottikuuria perjantaina akuuttiin tulehdukseen juuri ennen taksan vaihtumista. Hänelle kerrotaan esitetyn hintaneuvontavelvoitteen mukaisesti, että tarjolla on neljä senttiä maksava rinnakkaistuotu valmiste, mikä on useita euroja edullisempi kuin apteekin varastossa sillä hetkellä oleva tai hänen reseptinsä alkuperäisvalmistetta vastaava valmiste. Kuitenkin tämä neljä senttiä maksava valmiste saadaan tilattua apteekkiin vasta viikonlopun jälkeen maanantaina. Asiakas joutuu pulmalliseen valintatilanteeseen - aloittaako antibioottikuuri heti lääkärin ohjeen mukaisesti vai säästääkö useita euroja ja aloittaa kuuri vasta seuraavalla viikolla? Lisäksi mikäli asiakas valitsee lääkekuurinsa aloittamisen lykkäämisen, hän saattaa kokea tulleen harhaan johdetuksi tai saaneensa huonoa palvelua, mikäli apteekki ei sitten kuitenkaan kykene takaamaan erittäin edullisen lääkkeen toimitusvarmuutta jostakin apteekista riippumattomasta syystä (mm. yksittäiset erittäin edulliset maahantuodut lääke-erät (ns. "spottikauppa"), joiden saatavuus tukkukaupasta on hetkellistä). Myös taksan vaihtuminen saattaa muuttaa merkittävästi lääkevalmisteiden hintoja. Asiakkaan palatessa hakemaan antibioottikuuriaan taksan vaihtumisen jälkeisellä viikolla saattaa hinta poiketa aikaisemmasta

Farmasia

asiakkaan kannalta merkittävästi ja apteekissa joudutaan selvittämään uudelleen tosiasiallisesti halvin lääkevalmiste.

Farmasialiitto katsoo, että esitys nyky muodossaan heikentäisi lääkitysturvallisuutta, sillä sen mukainen hintaneuvontavelvoite veisi asiakaspalvelutilanteissa aikaa lääkkeiden oikean käytön opastukselta ja varmistukselta sekä lääkehoidon seurannalta esim. monisairaiden vanhusten omatoimisessa lääkitsemisessä, mikäli lääkevalmisteet vaihtuvat jatkuvasti. Lisäksi paljon lääkkeitä käyttävä monisairas vanhus saattaa hämmentyä, mikäli jokaisen lääkevalmisteen kohdalla asiakasta joudutaan informoimaan tosiasiallisesti halvimmasta valmisteesta ja sopimaan mahdollinen uusi toimitusajankohta ostokerralle. On myös kyseenalaista, voiko asiakkaan puolesta lääkkeitä apteekista ostamaan tulleet kotisairaanhoidaja päättää asiakkaan puolesta toimitushetkellä ei-halvimman lääkkeen valitsemisen puolesta, mikäli halvin valmiste ei toimitushetkellä ole varastossa. Näissä tapauksissa kotisairaanhoidaja joutuu mahdollisesti hakemaan asiakkaan ostokertaan kuuluvia lääkkeitä apteekista useampaan kertaan. Tämä lisää sekä asiakkaan että yhteiskunnan lääkkeestä aiheutuvia kokonaiskustannuksia.

Esitys on myös apteekkitoiminnan kannalta erittäin haasteellinen toteutettavaksi koneellisen annosjakelun piiriin kuuluvien lääkevalmisteiden toimittamisen kohdalla.

Farmasialiitto esittää, että esityksen taloudelliset vaikutukset selvitetään. Liiton näkemyksen mukaan taloudellisen selvityksen tulee olla kattava ja perusteellinen. Sen tulee sisältää mm. kustannusarvio apteekkeissa kuluneesta selvitystyöstä liittyen tosiasiallisesti halvimmalla lääkevalmisteen selvittämiseen ja em. tiedon ostajalle välittämiseen toimitushetkellä sekä vaihtokelpoisten valmisteiden halvimmalla valmisteen jatkuvan vaihtumisen aiheuttama varastonhallinnan lisäkustannus (tilaukset ja palautukset apteekin ja tukkukaupan/maahantuojaan välillä). **Taloudellisten vaikutusten selvityksessä tulee arvioida myös vaihtoehtokustannukset asiakkaan ja yhteiskunnan kannalta.** Liiton näkemyksen mukaan esim. esityksen tuoma lisätyö hintaneuvonnassa luo paineita nostaa taksan toimitusmaksua, jotta se kattaisi edes osan uuden velvoitteen mukanaan tuomasta lisätyöstä.

Kirsi Kvarnström
puheenjohtaja
Suomen Farmasialiitto

Pirjo Lukkari
yhteiskuntapoliittinen asiamies
Suomen Farmasialiitto